

Uchwała Nr 4200/III/75/2024

III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 28 lutego 2024 r.

w sprawie opinii o możliwości wykupu przez Miasto Zabrze obligacji komunalnych na łączną kwotę 60.000.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 1 i 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o możliwości wykupu przez Miasto Zabrze obligacji komunalnych na łączną kwotę 60.000.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie :

Opinia o możliwości wykupu obligacji przez Miasto Zabrze została wydana w oparciu o materiały obrazujące aktualną sytuację finansową miasta oraz prognozę sytuacji w okresie obejmującym spłatę zobowiązania.

Podstawą emisji obligacji jest uchwała Rady Miasta Zabrze Nr LXXXIX/1027/24 z dnia 20 lutego 2024 roku w sprawie określenia zasad zbywania, nabywania i wykupu obligacji komunalnych, które Miasto Zabrze zamierza wyemitować w 2024 roku w wysokości 60.000.000 zł.

Zgodnie z uchwałą, Miasto Zabrze wyemituje 6.000 sztuk obligacji o wartości nominalnej 10.000 zł każda, na łączną kwotę 60.000.000 zł.

Obligacje zostaną wyemitowane w 2024 roku (nie później niż w dniu 31 grudnia 2024 roku) w następujących seriach:

- seria A2024 – na kwotę 10.000.000 zł,
- seria B2024 - na kwotę 5.000.000 zł,
- seria C2024 - na kwotę 5.000.000 zł,
- seria D2024 - na kwotę 5.000.000 zł,
- seria E2024 - na kwotę 5.000.000 zł,
- seria F2024 - na kwotę 6.000.000 zł,
- seria G2024 - na kwotę 6.000.000 zł,
- seria H2024 - na kwotę 8.000.000 zł,
- seria I2024 - na kwotę 10.000.000 zł.

Środki uzyskane z emisji obligacji zostaną przeznaczone na utrzymanie poziomu wydatków majątkowych zaplanowanych w budżecie Miasta Zabrze w 2024 roku poprzez sfinansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych.

Wykup obligacji nastąpi po upływie:

- 3 lat od daty emisji dla obligacji A2024 tj. w 2027 roku,
- 4 lat od daty emisji dla obligacji B2024 tj. w 2028 roku,
- 5 lat od daty emisji dla obligacji C2024 tj. w 2029 roku,
- 6 lat od daty emisji dla obligacji D2024 tj. w 2030 roku,
- 7 lat od daty emisji dla obligacji E2024 tj. w 2031 roku,
- 8 lat od daty emisji dla obligacji F2024 tj. w 2032 roku,
- 9 lat od daty emisji dla obligacji G2024 tj. w 2033 roku,
- 10 lat od daty emisji dla obligacji H2024 tj. w 2034 roku,
- 12 lat od daty emisji dla obligacji I2024 tj. w 2036 roku.

Spłata zobowiązań wynikających z emisji obligacji następować będzie z dochodów własnych Miasta Zabrze pochodzących z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych lub z dochodów z majątku oraz przychodów.

Opinia o możliwości wykupu obligacji została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Miasta Zabrze, w wyniku której ustalono, co następuje:

Budżet na 2024 rok (plan po zmianach) zakłada:

- dochody w wysokości 1.204.069.723 zł,
- wydatki w wysokości 1.195.555.071 zł,
- nadwyżkę budżetu wynoszącą 8.514.652 zł,
- przychody w wysokości 60.800.000 zł (w tym: przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 60.000.000 zł, przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych 800.000 zł),
- rozchody w kwocie 69.314.652 zł (w tym: wykup innych papierów wartościowych w kwocie 59.000.000 zł, udzielone pożyczki i kredyty 800.000 zł, spłaty krajowych pożyczek i kredytów 1.314.652 zł, spłaty zagranicznych pożyczek i kredytów w kwocie 8.200.000 zł).

Budżet na 2024 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.). Także w kolejnych latach relacja ta ma zostać zachowana.

W uchwale Nr LXXVI/1001/23 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 grudnia 2023 roku w sprawie budżetu miasta Zabrze na 2024 rok ustalono limit zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych w wysokości 60.000.000 zł. Kwota obligacji będąca przedmiotem niniejszej opinii jest równa ustalonemu limitowi.

Rada Miasta Zabrze podjęła również Uchwałę Nr LXXVI/1002/23 z dnia 18 grudnia 2023 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Zabrze na lata 2024-2048. W wieloletniej prognozie finansowej zostały uwzględnione spłaty rat i koszty obsługi dotychczas zaciągniętych zobowiązań a także wykup obligacji, których dotyczy niniejsza opinia. Znajduje to odzwierciedlenie w planowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty zobowiązania oraz w planowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych zobowiązań. Ponadto w latach 2024-2048 budżet Miasta mogą obciążyć potencjalne spłaty kwot wynikające z udzielonych poręczeń.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym

oraz w każdym kolejnym roku planowane obciążenie spłatą długu jest wyższe niż maksymalny wskaźnik ustalony dla danego roku. Przy opiniowaniu Skład Orzekający uwzględnił sposób ustalenia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w sposób wynikający ze stanu prawnego oraz wzoru wieloletniej prognozy finansowej obowiązującego w dniu podjęcia uchwały o emisji obligacji.

Dokonując analizy kształtowania się tej relacji Skład Orzekający stwierdził, że dla Miasta Zabrze w latach 2024-2036, tj. w roku bieżącym oraz każdym kolejnym roku do końca trwania zobowiązania z tytułu przedmiotowych obligacji, planowane obciążenie spłatą długu jest w każdym roku niższe niż maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty, ustalony dla tego roku. Ocena powyższej relacji została ustalona w oparciu o plan III kwartału roku 2023 r. Skład Orzekający podkreśla, że aktualnie obowiązujący stan prawny przewiduje szczególny reżim prawny w zakresie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964) :

Relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Powyższy przepis reguluje rozwiązanie alternatywne na wypadek, gdy jednostka samorządu terytorialnego zamierzała zaciągać zobowiązania zwrotne, nie spełniając powyższej relacji w latach 2023 - 2025. Powyższe rozwiązanie zakłada ocenę zdolności zaciągania i spłaty zobowiązań zwrotnych w kontekście relacji wysokości długu do dochodów ogółem. Miasto Zabrze aktualnie spełnia relację o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, więc nie istnieje formalna potrzeba posiłkowania się powyższą konstrukcją. Nie mniej jednak Skład Orzekający zauważa, że gdyby dokonać oceny zdolności Miasta Zabrze do zadłużania w świetle art. 7 ust. 1 ww. ustawy, relacja planowanego długu do planowanych dochodów kształtowałyby się na wysokim poziomie tj. odpowiednio w 2024 r. – 72 %, 2025 r. – 66 %. Zgodnie z założeniami obecnie obowiązującej wieloletniej prognozy finansowej, relacja planowanego długu Miasta Zabrze w stosunku do planowanych dochodów ogółem bez pomniejszeń ma wynosić odpowiednio na koniec : 2024 r. – 64%, 2025r. – 56 %, 2026 r. – 52 %. W kolejnych latach zadłużenie Miasta ma zmniejszać się. W ocenie Składu Orzekającego relację planowanego zadłużenie Gminy do dochodów ogółem należy uznać jako wysoką. Nominalna wartość długu, zgodnie z przedłożoną prognozą powinna zmniejszać się począwszy od końca 2024 roku.

Na podstawie art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. poz. 2500), dodanej ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.1927)

w latach 2022-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Skład Orzekający podtrzymuje wyrażane dotychczas obawy dotyczące zadłużenia Miasta w kontekście stwierdzanych problemów z bieżącą płynnością finansową, czego wyrazem jest regularne występowanie zobowiązań wymagalnych na koniec okresów sprawozdawczych, a także konieczność posługiwania się instytucją odroczenia terminów płatności zobowiązań. Pomimo powyższych obaw, Skład Orzekający przy wydawaniu opinii uwzględnił w szczególności fakt, że zaciągane zobowiązanie zwrotne, którego spłata jest przedmiotem niniejszej opinii nie powoduje zwiększenia zadłużenia Miasta Zabrze. Przychody z emisji obligacji były uwzględnione w pierwotnie uchwalonej uchwale budżetowej na 2024 r. Zgodnie z aktualnie obowiązującą uchwałą budżetową oraz wieloletnią prognozą finansową, wobec uchwalenia budżetu nadwyżkowego Miasta Zabrze na 2024 r., całość pozyskanych z powyższego tytułu przychodów zostanie przeznaczona na spłatę już zaciągniętych zobowiązań.

Równocześnie Skład Orzekający zastrzega, że w przypadku wystąpienia nowych okoliczności dotąd nieznanych, sytuacja finansowa Miasta Zabrze może ulec zmianie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł jak w § 1.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

**Przewodnicząca
III Składu Orzekającego**

Teresa Jarczyk